

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 631. An & qualiter religiosus capere possit ex testamento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

nium; cum licet isti juniores sint in ætate, sint tamen priores in legitimitate & jure succedendi. de Lugo. *l. c.* Unde, ut Idem cum Molin. *l. c.* si habens filios naturales ex una, postea generaret quoque ex alia naturales, & cum hac prius contraheret matrimonium, eaque mortuâ cum illa priore contraheret etiam matrimonium, filii ex posteriore nati, utpote prius legitimati præferuntur filiis natis ex illa priore, etsi senioribus.

5. Resp. Tertiò: Idem est de spurio legitimato; cum hic æquè ac filii legitime nati possit institui, & ei quocunque titulo relinqui à patre. ita etiam, ut si fuisset in testamento à patre præteritus, illud rumpere non secus ac legitime natus. Clar. *l. c. num. 6.* qui tamen si legitimaretur prius post testamentum, in quo institutus, vel ei relicto aliquid, vivo tamen adhuc patre testatore, retrahitur ad tempus facti testamenti, & consequenter institutio convalescit. si verò legitimaretur prius post mortem patris, nempe ex relicto Principis, legitimatio non retrahitur, & consequenter institutio non convalescit. ita cum Alex. in *L. Gallus. §. instituens. post num. 2. vers. si autem filius.* & Gozad. *conf. 21. post n. 35.* Clar. *l. c.* addens tamen, se credere, idem esse dicendum, ac si patre vivente legitimatus fuisset, si pater adhuc vivens jussisset legitimari.

Quæst. 630. An bannitus capere possit ex testamento.

R Esp. Variè de hoc loquuntur & distinguunt AA. nam primò plurimi citati à Claro. §. *testamentum q. 20. n. 1.* cum Bartol. distinguunt ita, ut si bannitus in virtute statuti civitatis, à qua bannitus non possit impunè offendi, capax sit omnium successio (intellige, tam ex intestatò quam per testamentum) quæ illi deferuntur tam ex beneficio juris municipalis illius civitatis, quàm ex dispositione juris communis. si autem impunè offendi potest, non possit succedere in hæreditate sibi delata ex beneficio statutorum illius civitatis, capax tamen sit jurium & successio, quæ ei deferuntur & hæc quidem de plano procedere inquit Clar. *l. c. num. 2.* quò ad bona sita extra territorium; cum hæc affici nequeant ex banno, quod emanavit in alieno territorio; atque ita hæc remanere sub dispositione juris communis. Quamvis verò quò ad bona sita intra territorium illius civitatis, non posse in iis succedere, dicant aliqui cum Jafon. *conf. 166. col. 1. l. 2.* dicente communem; eò quòd licet jus statutarium non possit banniendo jus commune tollere, possit tamen illud ita obfuscare, ut in suo territorio effectum non habeat. Contrariam nihilominus opinionem, nimirum, quòd licet bannitus possit impunè offendi, retineat beneficia juris communis, etiam quò ad bona sita intra territorium civitatis bannientis, magis communem & veriore censet Clar. *l. c.* cum Ripam *L. ex facto. ff. ad Trebell. n. 15.* & Marant. in *L. is potest. ff. de hered. acquis. n. 9.* & quidem, quòd bannitus retineat beneficia juris communis etiam in civitate, à qua exulat, dicit non dubitandum propter auctoritatem plurium DD. testantium de communi. & hæc ex ea ratione, quòd istiusmodi banna sint valde exorbitantia à juris communis dispositione, adeoque merito restringenda, ut quantum fieri potest, minus operentur. quamvis addat, quòd, si extaret statutum excludens expressè bannitum ab omni jure & successione, hic etiam excluderetur ab omnibus successioibus ei intraterritorium istius civitatis ex beneficio juris communis; tali verò statuto non apparente, non esse in consu-

lendo & judicando recedendum ab opposita sententia, quæ videtur & mihi probabilior.

Quæst. 631. An & qualiter Religiosus capere ex testamento possit.

1. R Esp. Primò: Religiosus ex regula sua mendicantes, quorum monasteriis permissum non est possidere bona immobilia, ea ipsis relinqui, & ab iis capi ex testamento non possunt. Clar. §. *testamentum. q. 9. n. 1.* cum communi & certa. Sic quoque in specie Fratres minores de Observantia & Capucinos in communi seu eorum Monasteria institui non posse hæredes, ita ut eorum institutio, uti & successio ab intestato in hæredes suorum professorum sit omnino nulla. Arg. *clam. ex vi. de V. S. Reiff. h. t. num. 403.* & cum communi DD. citato pro hoc Sanch. *L. 7. mor. c. 25. num. 14.* & contra Rodriquez. *qq. regul. Tom. 2. q. 78. a. 5.* in quantum is ait, in eo casu acquiri hæreditatem Ecclesiæ Romanæ; asserit Delbene *de immunit. Eccles. p. 1. c. 8. du. 21. §. 25. à num. 1. quin num. 5.* cum Sanch. *l. c. n. 11.* contra Rodriq. *num. 4.* addit Delben. non posse iis relinqui hæreditatem, ut eam vendant, & venditionis pretium in usus necessarios expendant; cum in eo casu jus hæreditatis cum omnibus annexis oneribus acquireretur illis, cujus sunt incapaces. quamvis secus esse dicat, si alius institueretur hæres cum onere, ut hæreditatem vendat, & pretium in usus Fratrum impendat. pro quo remittit ad Villalob. in *summ. Tom. 2. tr. 30. diff. 12. num. 8.* & Dianam. *p. 3. tr. 2. resol. 34.* Possè nihilominus dictis Fratribus relinqui legatum per modum piæ donationis seu elemosinæ juxta *c. ex vi. §. ad hæc. de v. f. in 6.* & *Extrav. 1. de privil. tradit Delben. l. c. num. 8.* argumento ducto à spurii, quibus, etsi institui nequeant hæredes, possunt tamen legari habitatio, alimenta, Dos. *L. is cui. ff. de alm. §. cibis. legat. modò id non fiat in fraudem,* ut Idem. *num. 9.* ut dum nomine legati hæreditas daretur, vel legatum esset magnæ quantitatis, ut Delb. *num. 10.* cum Sanch. *l. c. c. 26. num. 11.* Rodriq. *l. c. n. 126. a. 1. cit. Clem. ex vi.* in quo casu, dum legatum est magnæ quantitatis, posse illos ex eo tantum accipere, quantum arbitrio prudentis spectata personarum, temporum, locorum qualitate aliisque circumstantiis, ad subveniendum indigentia judicatur, ultra quòd exigere non possint, nisi nova necessitas appareat. unde etiam servare sibi possunt virtualia, dum timent, ne alio tempore haberi nequeant. Sylv. *V. legatum. 2. q. 3.* Delbene. *num. 12.* uti & recipere triticum, vinum & similia ultra necessitatem, ut postea per syndicum suum vendant vel commutent. Sanch. *num. 14.* Delben. *num. 13.* Domum quoque se junctam ab eorum Monasterio legatum sibi recipere nequeunt; secus est de contigua, si egeant. Delben. *num. 14.* Sanch. Rodriq. *l. c. cit.* uti nec legatum pro victu & vestitu reditum perpetuum (qualis adhuc censetur anniversarium, quo hæres gravatur ad elemosinam annuam Fratribus illis præstandam. ut Delben. *num. 17.* Sanch. *num. 44.* Nav. *L. 3. conf. 8. num. 3. de testam.* contra Rol. *c. 9. 126. a. 4.*) vel ad longum tempus 10. annorum. *cit. Clem. ex vi. §. cumque annui reditus.* Secus videtur de legato iis annuo reditu pro fabrica templi, luminibus, vestimentis & ornamentis templi, pro vino & tritico ad quotidianum sacrificium, pro emendis libris, pro infirmaria & infirmorum necessitatibus & similibus. ut contra Azor. *p. 1. l. 12. c. 23. q. 15.* & alios quosdam apud Delbene. *n. 16.* tradit Idem cum citatis à se Sanch. *cit. c. 26. n. 41.*

Sa. 7. Religio. num. 57. Portel. in dubiis regular. V. legatum num. 7. Bonac. de contract. d. 3. q. ult. p. 3. Dian. p. 3. tr. 2. resol. 33. Rodriq. l. c. q. 126. a. 5. &c. Item secus est de reitu legato ad minus tempus. ut Sanch. l. c. n. 36. § 39. Rosell. V. legatum. num. 21. Delb. num. 17. vel si legetur ad tempus vitæ religiosi; cum vita hominis sit incerta. Sanch. Delb. Dian. ll. cit. cui tamen posteriori contradicunt alii, præsertim si Religiosus, ad cuius vitam relinquatur Monasterio, sit juvenis & vegetus; cum jus illud percipiendi ad vitam talis hominis plus æstimari solet, quam jus percipiendi ad decennium. Ac denique illis legari nequit hortus (nisi fortè ad necessariam eorum recreationem, vel ad colligenda tantum inde quotidiana olera) aut vinea, ut ipsi eam retineant, excolant, fructusque ex ea colligant pro victu & vestitu vel vino quotidiano, aut eos dividant. Neque etiam pecunia, ut inde duplices & superflua vestes emanent. Delben. num. 18. § seq. Arg. cit. clem. exivi. §. licet verò.

2. Resp. Secundò: Aliis verò, sive mendicantes sint aut dicantur, sive non, qui bona immobilia & alia in communi possidere possunt, relicta ab iis in communi capi & retineri possunt, exceptis tamen quò ad hoc postremum Domibus Professis Societatis JESU. tamen enim & illa institui possunt hæredes, dum tamen in hereditate sint bona immobilia, aut hæc eis legantur, ea retinere non possunt; sed data occasione vendere coguntur, pretio in usus necessarios converso. nisi tamen etiam illa bona immobilia talia sint, quæ Professorum usui & habitationi servire possint. ut sunt hortus, ædes, absque eo tamen, quòd inde redditus annuos percipere valeant. Sanch. L. 7. mor. c. 27. num. 15. Pirh. h. e. num. 58. cum domus Professæ nec in communi nec in particulari annuos redditus aut bona stabilia præterquam ad alium usum necessarium vel habitationem necessariam vel conducentia habere possint juxta 6. part. constit. c. 2. §. 5. Cujus tamen contrarium est in Collegiis & Domibus probationis Societatis, quæ non tantum institui possunt hæredes, sed & hereditatem, in qua sunt bona stabilia, retinere; cum bona talia possidere in communi, & redditus perpetuos habere possint juxta Bullam Pauli III. confirmatoriam Instituti Societatis. quamvis & hæc Collegia & Domus probationis succedere nequeant, dum aliquis Religiosus Societatis institutus esset hæres ratione & nomine alicujus Professæ vel Coadjutoris formati. Pirh. l. c. Religio quoque in particulari relinqui & ab eo capi ex testamento possunt bona etiam immobilia, non tamen ut acquirantur, sed Monasterio. Clar. l. c. num. 4. Exceptis tamen iis, qui in Societate post Novitiatum vota solum simplicia emisissent; hi enim, etsi per illa vota veri Religiosi efficiantur, simpliciter hæredes institui possunt absque eo, quòd hereditas aut legata acquirantur Societati; cum capaces sint domini acquirendi & sibi retinendi, citra illius tamen administrationem & usum sine licentia Superiorum juxta Bullam Gregorii XIII. ascendente Domino. An verò, dum in testamento alius Religiosus incapax domini instituitur hæres (quod fieri posse supponit Clar. l. c. q. 30. & alii passim) hereditas immediatè & ipso jure & sine facto Religiosi deferatur Monasterio, inter Legistas & Canonistas controvertitur. Prius tenent Canonista. Corn. L. 3. conf. 272. dicens hanc opinionem debere prævalere in foro Canonico. Socin. L. 2. conf. 183. circa pr. dicens esse com-

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

munem Canonistarum. Paris. in c. in præsentia de probat. num. 203. & alii apud Clar. l. c. quod vel maximè locum habet in Professis & Coadjutoribus formatis Societatis, dum & hi, etsi incapaces hereditariae successione, sive ex testamento, sive ab intestato juxta part. 2. constit. §. 2. & Sanch. L. 7. mor. c. 27. num. 24. institui possunt hæredes intuitu Societatis, ita ut Domus professæ vel Collegium principaliter instituantur qualiter ex voluntate testatoris institutos esse, dum instituens scivit, aliter eos successione hereditariae ex testamento capaces non esse, rectè præsumitur. Pirh. num. 59. in fine. Posterius tenent legitæ communitè. Ripa in L. 1. ff. de vulg. substit. num. 150. Purpur. in L. fin. c. de pact. num. 191. Bertrand. L. 3. conf. 73. num. 3. & alii apud Clar. qui ait hanc quætionem esse arduam & satis periculosa propter infinita argumenta, quæ hinc inde adducuntur; sed propterea se credere, Judicem non erraturum, sequendo in foro Cæsaris opinionem Legistarum, & in foro Canonico opinionem Canonistarum.

3. Resp. Tertio: dum, uti fieri potest, relinquatur ex testamento aliquid Religioso particulari, intelligendum est relinqui illud tantum illi ad commoditatem & usum honestum, & quidem non nisi dependenter à consensu Superioris illius. Atque ita & non aliter à Religioso capi potest; quo consensu seu licentia præbita, mox dominium rei relictae cedit Monasterio. Delben. sect. 24. num. 1. § seq. eo verò consensu denegato relicta corrui, & ipso facto absque ulla solemnitate ad hæredem institutum transit, ita ut neque Religioso usus, neque Religioni dominium acquiratur. ita Delben. l. c. num. 5. citatis Bartol. in Auth. excipitur. c. de bonis qua lib. Abb. in c. Monachi. de stat. Monachor. num. 9. Sylv. V. Religio. 18. q. 5. Molin. Tom. 1. tr. 2. d. 140. Sanch. l. c. cap. 17. num. 4. Rodriq. Tom. 2. regular. 99. q. 125. a. 2. Dian. p. 3. trakt. 2. resol. 34. & aliis, estque horum ratio; quòd dispositio quæcunque in dubio interpretanda, ut potius valeat, quam corruat, ut DD. communiter in L. contrabenda. ff. de R. 7. L. plenum. §. equiti. ff. de usu & habuati. ubi quòd verba testatoris intelligi debeant secundum conditionem personæ, cui aliquid datur seu relinquatur. Religiosus autem relicti capax est tantum de licentia Prælati, & quidem non nisi honestum & aliàs licitum; cum etiam Prælatus ad usum non honestos licentiam ei concedere nequeat. Unde jam etiam, si testator cum expressa conditione & non aliter Religioso reliquerit, ut dominium rei relictae illi acquiratur independentè à Prælato, corrui relicta, ut apud Delben. num. 11. Bartol. Abb. Sylv. Molin. Rodriq. ll. cit. contra Sanch. num. 12. nimirum ob defectum voluntatis testatoris, quæ in ultimis voluntatibus aliisque dispositionibus primum locum tenet, & conditiones regit. L. in conditionibus. ff. de condition. & demonstr. & quæ in præsentè non habetur, cum pro existentia sui requirat conditionem, quæ impossibilis est, quamvis tamen addat Delb. num. 13. § seq. quòd in dubio, num ista conditio sit propriè conditio, an potius modus adjunctivus dispositioni absolutæ, præsumendum sit posterius in favorem voluntatis, ut ea subsistat; atque ita pro non adjuncta habeatur. Arg. L. 1. L. si quis. L. qua sub condit. L. conditiones qua L. conditiones contra ff. de condit. instit. ubi decernitur, conditiones naturæ vel jure impossibiles ha-

Mmm

berl

beri pro non adjectis, uti etiam *c. ult. de condit. apposi.* decernitur, talibus conditionibus rejectis, pronuntiandum pro valore matrimonii, nisi tamen constet, quod contrahentes revera non consenserint nisi sub conditione impossibili. De cetero ubi Prælati ex sua parte consenserit, ut Religiosus relicto ex voluntate testatoris sibi usum resignet Religioni, valere resignationem, asserit Delben. *num. 10.* remittens ad Sanch. *l. c. num. 9.* ex ea ratione, quod cum talis conditio à testatore adjecta sit in favorem Religiosi, non sit, cur is dictum usum resignare nequeat Religioni.

Quæst. 632. Quinam ex testamento militis aliquid capere possint.

R Esp. Quemadmodum miles testator pro libitu suo quoscunque hæredes scribere potest, etiam aliis incapaces, seu quibus jure communi non competit factio testamenti, puta, deportatum, peregrinum; cum in testamento militis non tam jus civile quam gentium observetur. Lauterb. *in ff. de testam. milit. §. 13.* ita etiam, ut Idem eodem jure habent illi facultatem capiendi aliquid

ex tali testamento juxta *L. 13. §. 2. & L. §. c. de testam.* nisi lex specialiter eos aliquid accipere prohibuerit. Specialiter autem prohibentur servi pænæ. *cit. L. 13. §. 2.* cum malè meritis publicè, ut sit exemplo aliis ad detestanda maleficia, etiam egestate laborare debeat per *L. 31. pr. ff. de positi.* Lauterb. *l. c. Muller. in Struv. ad ff. de testam. milit. ib. §. lit. β.* quamvis Ludwel. *tr. de ult. vol. c. de testam. milit.* assermet, servos pænæ capere aliquid posse ex testamento militis; si nimirum tempore mortis testatoris in civitate reperiantur; cum quoscunque hæredes scribat miles, eorum institutio valeat, & ex tunc convalescat, si tempore mortis tales sint, ut à milite hæredes institui possint, & consequenter sufficit id quoque, ut quis aliquid ex testamento capere possit. Lauterb. Muller. *l. cit.* Item prohibetur ex tali testamento accipere mulier, in quam cadit turpis suspicio. *L. 41. §. 1. ff. de testam. milit.* Hinc concubina militis nihil ex ejus testamento capere potest; sed illi relicto tanquam indignæ auferretur, & cedit fisco. *L. 14. ff. de his que ut indign. aufer.* Lauterb. Muller. *l. cit.* Brunem. *in cit. l. 41.* Item hæretici declarati. ut Lauterb.

CAPUT III.

De hæreditate, hæredibus eorumque institutione, exhæreditatione.

Quæst. 633. Quid sit hæreditas, quid hæres,

R Esp. Quod vivente testatore patrimonium, id eo mortuo dicitur hæreditas, nimirum universum jus defuncti, seu quod habuit defunctus. *L. hæreditas. ff. de R. 7.* quique in jus illud succedit, vel ex testamento & dispositione testatoris, vel ab intestato & dispositione legis, hæres dicitur juxta *L. hæredem. ff. de R. 7.* Porrò hæreditas in duodecim partes seu uncias dividitur, quæ simul sumptæ asssem constituunt. Unde tota hæreditas, & totius hæreditatis hæres dicitur ex assse hæres; singulaque hæ partes diversa nomina in jure fortiuntur. §. hæreditas. *Inst. de hæred. instit.* ita ut sexta pars assis quæ complectitur duas uncias dicatur *sextans*, quarta pars continens tres uncias, *quadrans*, tertia pars assis continens quatuor uncias, *triens*, quinque uncia *quincunx*, sex seu dimidium assis *semis*, septem uncia *septunx*, octo uncia *bes*, novem uncia *do drans*, decem uncia simul sumptæ *as*. appellentur.

Quæst. 634. Quotuplicis generis sint hæredes.

R Esp. Hæredes primò dividuntur in hæredes ab intestato, qui ex dispositione legis independentè à dispositione testatoris; & in hæredes ex testamento seu dispositione testatoris succedunt, unde & instituti seu nominati dicuntur. quales olim dicebantur, qui, si hæredes scribebantur, nolentes volentes hæreditatem etiam cum suo præjudicio vel damno adire debebant. §. 2. *Inst. de hæred. qualit.* et si simul essent sui (quales erant filii ac filia ac nepotes in testatoris patria potestate

constituti juxta *cit. §. 2.*) hæreditatem competentem repudiare non poterant. *cit. §. 2. & L. in suis. ff. de lib. & posthum.* hodierno verò jure, dum etiam hæredibus suis concessum repudiare hæreditatem, non amplius in eo sensu hæredes vocari possunt, quòd necessariò adire hæreditatem debeant, nec eam repudiare possint; sed quòd necessariò debeant institui, aut nominatim ex causa legitima exhæreditari. Voluntarii seu liberi, qui & extranei vocantur, sunt reliqui omnes, quos testator liberè instituere vel non instituere potest, seu quos præterire potest citra exhæreditationem.

Quæst. 635. Quinam igitur sint hæredes necessarii, quinam voluntarii.

R Esp. Ad primum: hodierno itaque jure accipiendo nomen hæredis necessarii, hæredes necessarii sunt omnes liberi, sive emancipati, sive non emancipati, seu moriente patre adhuc sub ejus potestate constituti; ita ut inter utrosque in puncto successionis nulla sit differentia, nisi quòd, ut aliqui cum Vasq. & aliis, hæredes necessarii & simul sui, hoc est, liberi ac nepotes, in potestate patris testatoris pro tempore mortis ejusdem ipso jure absque aditione acquirant hæreditatem (intellige quòd ad dominium, et si non quòd ad possessionem, de quo infra) eamque transmittant ad hæredes. Arg. *L. in suis hæredibus. ff. de lib. & posthum.* Emancipati verò, seu necessarii non sui primùm per aditionem acquirant ejus dominium, & absque aditione eam non transmittant ad sibi succedentes hæredes juxta §. 3. *Inst. de hæred. qualit.* Deficientibus verò liberis, hæredes necessarii sunt eorum nepotes ceterique descen-